

Anahit Veziryan: Türkiye barışı sabote ediyor

Posted on 01/11/2020

Türk devletinin silah ve komuta desteğinin yanı sıra çetelerini de transfer ettiği Azerbaycan'ı saldırtmasıyla 27 Eylül'de Dağlık Karabağ'da başlayan Azerbaycan-Ermenistan savaşı, 3. kez ilan edilen ateşkese rağmen tüm şiddetiyle devam ediyor. Her iki taraftan da binlerce kişi yaşamını yitirirken, Türkiye'nin ilk günden bu yana Azerbaycan'a verdiği destek tüm boyutlarıyla sürüyor. Bu durumu "Türkiye bölgesel bir güç olma hedefi doğrultusunda Güney Kafkasya'da agresif ve yıkıcı politikalarla konumunu pekiştirmeye çalışıyor" şeklinde yorumlayan Türkolog Anahit Veziryan, Türkiye'nin aynı zamanda barış çabalarını da boşa düşürdüğünü söyledi.

[MA'dan İdris Sayılğan'a konuşan Veziryan](#), çatışmaların genel olarak Dağlık Karabağ'ın güneyinde yoğunlaştığını ama kuzey ve güneydoğu bölgelerine dönük saldırıların da devam ettiğini ifade etti. Azerbaycan'ın bu bölgelerde başarılı olmadığı için güçlerini güneye doğru kaydırıldığını ve son birkaç gündür taktiksel değişiklik yaptığını ifade eden Veziryan, "Karabağ'ın bazı bölgelerine başta Martuni bölgesinin yerleşim yerleri olmak üzere keşif sabotaj timlerini gönderiyor. Karabağ Savunma Güçleri bu timleri başarıyla etkisiz hale getiriyor" dedi.

Süren savaşta iki tarafın da büyük kayıplar verdiği dikkat çeken Veziryan, "Azerbaycan kendi askeri kayıplarını ancak savaş bitince açıklanacağını belirtirken, Ermeni tarafı her gün kayıplarını resmen açıklıyor. 28 Ekim itibarıyla Ermenistan'ın açıkladığı asker kayıp sayısı bin 65'ti. Ermeni tarafının verilerine göre Azerbaycan silahlı güçlerinin can kaybının ise 6 bin 750 olduğu ifade ediliyor. Saldırıların sonucunda 40 sivil hayatını kaybetti, 120 kişi ise yaralandı. Karabağ halkının bir kısmı Ermenistan'a sığındı" şeklinde konuştu.

ATEŞKESLER UYGULANMIYOR

Savaş boyunca ilan edilen üç ateşkesin kalıcı olmamasının nedenlerini ise Veziryan, şöyle izah etti: "Bunun ilk nedeni; Azerbaycan yönetiminin, ateşkesin Ermeni tarafına nefes alma fırsatı vereceğini düşünmesi oldu. Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev de bunu dile getirdi. Diğer neden ise Azerbaycan'ın çok sayıda can kaybı vermesi. Bu insani ateşkeslerin neticesinde savaş esirleri ve cenazelerin değişimine imkân tanınacaktı. Azerbaycan çok sayıda askerlerinin cenazelerini aldıktan sonra toplumda memnuniyetsizliğe yol açılabileceğinden endişeli. Bir de Türkiye faktörü var. Belli ki Türkiye'nin bu bölgede kendi çıkarları var. Dünyada herkes ateşkese çağırırken, Minsk Grubu eşbaşkanları ateşkes için çabalar sarf ederken, Türkiye, Azerbaycan'ı savaşa kışkırtarak 'beni müzakere masasına alın' mesajını veriyor. Her üç ateşkes anlaşmasının ardından Dışişleri Bakanı Çavuşoğlu'nun Azerbaycan yetkilerini aramasının ardından ateşkesin ihlal edilmesi dikkat çekiyor."

AZERBAYCAN ÇÖZÜMSÜZLÜĞÜ DAYATIYOR

Veziryan, savaştan önce tarafların Madrid prensiplerine dayalı uzlaşma modeli üzerine tartıştıklarını, 10 Ekim'de Moskova'da varılan insani ateşkes anlaşması metninde yine bu modelin olduğunu ve görüşmelerin AGİT Minsk Grubu eşbaşkanları arabuluculuğu formatı üzerine yapıldığını hatırlattı. Ermenistan tarafının uzlaşmaya dayalı bir çözüm istediğini ifade eden Veziryan, şunları ifade etti: "Ermeni yetkililer uzlaşmaya hazır olduklarını dile getirirken, Azerbaycan'ın istediği tek taraflı tavizlere de asla boyun eğmeyeceklerini bildirdiler. Üstelik Ermeni halkı buna asla razı olamaz. Dağlık Karabağ'ın halkının güvenliği ve kendi kaderini tayin etme hakkı Ermenistan'ın kırmızı çizgisidir. Azerbaycan müzakere sürecinde maksimalist tutum sergileyip, 'halkların kendi kaderini tayin etme hakkını' hiçe sayarak, sorunu sadece toprak bütünlüğü prensibi çerçevesinde çözmek istiyor. Aliyev'in isteği; Ermenilerin Dağlık Karabağ da dahil çevresindeki 7 bölgeyi terk etmesi ve buraların Azerbaycan'a verilmesidir. Azerbaycan'ın bu yapıcı olmayan tutumundan dolayı çözüm

süreci çıkmaza girdi. Hatta Quay West ve Kazan başta olmak üzere sorunun çözüme yakın olduğunu düşünülen noktalarda Azerbaycan yeni talepler masaya koyarak uzlaşma olasılığının başarısızlıkla sonuçlanmasına neden oldu.”

HIZLICA ALMA HESABI TUTMADI

Veziryan, Azerbaycan'ın hedeflediği ilerlemeyi sağlayamadığına vurgu yaparak, şunları aktardı: “Azerbaycan'ın nihai hedefi Dağlık Karabağ'a ve çevresindeki 7 bölgeye sahip olmak. Bir ay süren yoğun savaşta Azerbaycan ordusu şu an itibarıyla Karabağ'ın kuzeyinde Taliş köyünü kontrol altında aldı. Güneyde ise İran sınırının boyunca ilerleyerek Cebrail rayonu, Zangelan ve Kubatlu rayonlarının bir kısmını şimdilik kontrol altına alarak Ermenistan devlet sınırına yaklaştı. Haritaya bakıldığında tabii ki bir kaç gün içinde işi bitireceğini söyleyen Azerbaycan istediği sonuca ulaşamadı.”

ÇÖZÜM YERINE SAVAŞA HAZIRLANDI

Ortada karmaşık bir durumun olduğunu ifade eden Veziryan, çözümün önündeki engellere ilişkin ise şunları söyledi: “Tarafların tutumları ile halkların çözümle ilgili beklentileri kesişmiyor. Minks Grubu'nun çözümsüzlükte rolü olduğuna dair Türkiye ile Azerbaycan tarafından oluşturulan bir söylem var. Müzakere sürecinde Minks Grubu, iki kez tarafların tutumunu olabildiğince yakınlaştırdı. Minsk Grubu eşbaşkanları sayesinde 2002'de Quay West ve 2011'de ise Kazan'da taraflar sorunun çözümüne kavuşmaya çok yakınlaştı. Sadece son anda Azerbaycan'ın maksimalist tutumu yüzünden süreç yine tıkanı. Mesela Ermenistan'ın o dönemki Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan, Kazan'da yapılan görüşmeleri anlatırken, 'bütün konular üzerinde anlaşıldığını, son anda Azerbaycan Cumhurbaşkanı'nın bir liste çıkararak daha önce masada olmayan, konuşulmayan yeni talepler ortaya koyduğunu' belirtmişti. Bu açıdan bakıldığında çözümsüzlüğün tek nedeni Azerbaycan'ın

maksimalist tutumu olduğunu ve aslında çözüm yerine savaşa hazırlandığını söyleyebiliriz. Bu durumda Türkiye'nin Minsk Grubu'nun sözde olumsuz rolüne işaret etmesi, sadece sürece taraf olarak dahil olmasına yönelik boş bir çabadır.”

TÜRKİYE AGRESİF VE YIKICI

Türkiye'nin bölgesel, bazen de küresel bir aktör olmak istediğini, bu kapsamda Ortadoğu'da ve Doğu Akdeniz'de yürüttüğü politikaların bunu tam olarak yansıttığını kaydeden Veziryan, bu kapsamda Güney Kafkasya'da da konumunu pekiştirmek istediğinin altını çizdi. Türkiye'nin diğer bölgelerde olduğu gibi Güney Kafkasya'da da agresif ve yıkıcı yöntemlere başvurduğunu söyleyen Veziryan, “Bölgede rolünü pekiştirmenin yolunun Dağlık Karabağ sorununa dahil olmasından geçtiğini düşünen Türkiye ‘bir millet, iki devlet’ sloganıyla Azerbaycan'ı alet olarak kullanıyor. Türkiye her ne kadar ‘sorunun çözümünü istiyorum’ dese de samimi değil. Çünkü tek niyeti savaşı alevlendirerek Kafkasya'daki konumunu güçlendirmek ve müzakere masasına oturmaktır” dedi.

ERMENİLERE KARŞI NEFRET SÖYLEMİ

Veziryan, Temmuz'dan beri Türkiye'nin Ermenistan'ı alenen tehdit ederek Azerbaycan'ı Ermenistan'a karşı savaşa kışkırtmaya çalıştığına vurgu yaparak, Türkiye'nin açık bir şekilde Azerbaycan'a ‘savaşa devam’ mesajı verdiğini söyledi.

Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Fahrettin Altun'un, Eylül'de Türkiye ve Azerbaycan arasında medya platformu kurulduğu açıklamasını hatırlatan Veziryan, “Görünen o ki bu medya platformunun ana görevi savaş sırasında Ermenistan'ı ve Ermeni tarafına karşı bir karalama ve suçlama kampanyası yürütmektir. Türkiye medyasının neredeyse tamamında Ermenistan'a ve Ermenilere karşı nefret söylemi içeren haberler ve görüntüler yayınlanıyor.

Bu haberlerin çoğu gerçekleri yansıtmıyor ve kara propagandadır. Aslında bu savaş Türkiye’de tarafsız, objektif medya kuruluşların ne kadar zayıf bir duruma düştüğünü, sesi duyulmaz hale geldiğini gösteriyor” diye konuştu.

TÜRKİYE’NİN GÖNDERDİĞİ ÇETELER

Savaş başlamadan yaklaşık bir ay önce Ermenistan Dışişleri Bakanı Zohrab Mnatsakanyan’ın Türkiye’nin paralı askerleri Dağlık Karabağ’a karşı savaşmak için Azerbaycan’a gönderdiğine dair bilgi ve belgelere ulaştıklarını bildirdiğini hatırlatan Veziryan, şunları ekledi: “Bu açıklamadan iki hafta sonra Türk ve Azerbaycan medyası, PKK’lilerin Ermenistan’a geldiklerine dair asılsız iddiaları ortaya attı. Bugüne kadar Türk medyası bu iddialara yer veriyor, ancak hiçbir delil gösteremediler. Çünkü bu iddialar tamamen asılsız ve gerçekle bir ilgisi yoktur. Bu iddiaların aksine Türkiye’nin Azerbaycan’a paralı askerler gönderdiğine ve göndermeye devam ettiğine dair çok sayıda delil var. Rusya, Fransa, ABD, İran istihbarat teşkilatları bu bilgileri doğruladı. Dünya çapından bilinen medya kuruluşları elde ettikleri belgeleri yayınlıyor. Bundan ziyade teröristler ve paralı askerler; kimler tarafından toplandıkları, nerden nereye aktarıldıklarını, ne kadar maaş alacakları hakkında bilgi vermekten hiç kaçınmıyor. Gittikleri yerlerden görüntüler ve videolar çekip sosyal medyada paylaşıyor. Bütün bu deliller, bilgiler ortada.”

Kaynak: [Yeni Özgür Politika](#)